

PART ONE
HALAKHIC MAN:
His World View and His Life 1

PART TWO
HALAKHIC MAN:
His Creative Capacity 99

1)

פרשת בראשית

ספר בראשית / 8

3)

א וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ
בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכִבְדֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-
בְּרֵמֶשׂ הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאָדָם
בְּצַלְמוֹ בְּצַלְמֵ אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם:
וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ
אֶת-הָאָרֶץ וּבְכַשֶּׁה וּרְדוּ בְּדַגַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם
וּבְכָל-חַיַּה הָרֶמֶשׂ עַל-הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה

2)

ספר בראשית / 2

פרשת בראשית

א א-ב בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ
הַיְתָה תוֹהוּ וָבֹהוּ וְחָשֶׁךְ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וּרִיחַ אֱלֹהִים
מִרְחַף עַל-פְּנֵי הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי-

מדרש בראשית פרשה ג [א.ה] רבה

4)

א אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר סִימוּן: "יִיְהִי
עָרֵב" אֵין בְּתִיב כָּאן, אֵלֵא [א.ה] "וַיְהִי
עָרֵב", מִכָּאן שֶׁהָיָה סֹדֵר זְמוּנִים קוֹדֵם
לְכֹן, אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: "מִלְּמוֹד שֶׁהָיָה
בוֹרָא עוֹלָמוֹת וּמַחְרִיבֵן עַד שֶׁבָרָא אֶת
אֱלוֹ, אָמַר: דִּין הַנִּינִן לִי, וַתְּהוֹן לֹא הַנִּינִן
לִי, אָמַר רַבִּי פִּנְחָס: טַעְמִיהָ דְרַבִּי אֲבָהוּ
(לְקַמֵּן פְּטוֹק לֹא) "וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה וְהָיָה טוֹב מְאֹד", *דִּין הַנִּינִן לִי,
וַתְּהוֹן לֹא הַנִּינִן לִי:

R' Yosef Dov Soloveitchik (Reflections of the Rav, pp. 28-29) sees R' Abahu's message as grounded in the Torah principle that a Jew must walk in the ways of God. In our context, that principle means that just as God creates and recreates, so should man be prepared to rebuild and reconstruct, even as previous structures collapse. To build initially is difficult, but to rebuild after the destruction of previous achievements is even more challenging. Energies, resources, sleepless nights, and endless devotion painstakingly expended are all gone to waste, uprooted as if by a hurricane. But we are bidden to start over again with faith and resourcefulness, in just the way modeled by God.

גְּבוּרַת פִּי אֵין

וְשָׁנִים: מִן וְהָיוּ לְמֵאוֹדֵת בְּרִכְיֵי הַשָּׁמַיִם לְהַאִיר עַל-
הָאָרֶץ וַיַּחֲרִיב: מִן וַעֲשֵׂה אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת
הַגְּדֹלִים אֶת-הַמְּאֹר הַגָּדֹל לְמִשְׁלַת הַיּוֹם וְאֶת-
הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמִשְׁלַת הַלַּיְלָה וְאֶת הַכּוֹכָבִים: ז' וַיִּתֵּן

6)

And God made the two great luminaries. The Midrash (Bereishis Rabbah 6:3) indicates that at the dawn of creation the sun and moon were of equal size, until the moon

approached God and complained that two kings cannot wear one crown. In response, God shrunk the moon. God's diminution of the moon, *pegimas halevana*, is symbolic of the fact that God left creation incomplete. This imperfection is reflected in the fact that man constantly struggles with nature and its catastrophes. Nature's hostility to man is represented by *pegimas halevana*. God wants man to rule and be victorious over nature: man himself must symbolically reverse *pegimas halevana* and thus become a partner with God in creation. *Pegimas halevana* also represents the exile of the Divine Presence, reflected in Israel's own exile and the resultant persecutions. (Boston, 1967)

2

ב איב ויבִּלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צְבָאָם: וַיִּבַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת: →

2) אשר ברא אלהים לעשות - *that God created to do*. The infinitive *לַעֲשׂוֹת* means that man is now charged to carry on the work that was ended on the seventh day, as creation itself was left incomplete. The existence of evil reflects the imperfection of creation. God gave us the great assignment of participating in the progressive work of creation; Judaism is thus a religion of activism against evil. In the future, God will indeed complete creation: in the meantime, man is assigned the task of combating evil himself. (Boston, 1971)

EIN DORSHIN "CHAPTER TWO CHAGIGAH

12a⁴

3)

A parallel statement by Reish Lakish: And this bears out what Reish Lakish said: מאי דכתיב „אני אל שדי” - *And God said to him, "I am El Shaddai?" which is written:*^[44] אני הוא שאמרתי לעולם הי - I am the One Who (*sha*) told the world, "Enough (*dai*)."

Another, similar statement by Reish Lakish: Reish Lakish said: אמר ריש לקיש בשעה שברא הקדוש ברוך - *When the Holy One, Blessed is He, created the ocean, it was expanding continuously, until the Holy One, Blessed is He, rebuked it and dried it,* גוער בים ויבשהו - *as it says:*^[45] *He rebukes the sea and*

makes it dry, and makes all the rivers parched.

בראשית פ' י"ג

4)

בְּלִדְת־הַגֶּר אֶת-יִשְׁמָעֵאל לְאַבְרָם: ס"ז א ויהי אברהם בן-תשעים שנה ותשע שנים וירא יהוה אל-אברהם ויאמר אליו אני-אל שדי ותהלך לפני תמים: →

"אני אל שדי" - אני הוא שאמרתי לעולמי ולשמים: די! לארץ: די! שאילולא שאמרתי להם: די! היו נמתחים והולכים (בראשית רבה מו). והרי יצירתי לא הושלמה במלואה. אני הקפאתי בערב שבת עם שקיעת החמה את תהליך היצירה וקידשתי את יום השבת ואת המשך כל השאר הנחתי לאדם שישלימו. אתה האדם תהיה שותף לי, ושנינו נהיה בבחינת יוצרים. אתה האדם צריך למלא בעולם את אשר הנחתי אני. "תהלך לפני

Bread,

however, is very different. The wheat grows by itself, but it is up to human beings to do the work of plowing and planting, harvesting and grinding, sifting and kneading, and the entire procedure of baking.

The fuller and more elaborate Grace after Meals, *Birkat HaMazon*, is most appropriate because it signifies the noblest act of man, namely, partnering with God. The world can be viewed as an uncompleted creation whereby God deliberately made the world imperfect in order to leave room for human creativity. Man's charge is to finish it and act as a co-creator with God.

אני כס' כ"ד
פ"ד
5)

6)

3

נכש כה"ן - עזר 3: יג

- 1) וכ"ש חידושין אמיתים דאורייתא המתחדשין ע"י האדם. אין ערוך לגודל נוראות נפלאות ענינם ופעולתם למעלה. שכל מלה ומלה פרטית המתחדשת מפי האדם. קב"ה נשיק לה ומעטר לה. ונבנה ממנה עולם חדש בפ"ע. והן הן השמים החדשים והארץ החדשה שאמר הכתוב.

And even more so, regarding true Torah innovations that are newly developed by people, there's no limit to the value of the greatness of their awesome, wondrous and amazing contexts, and what they effect above. For each and every specific word that is innovated from a person's mouth, the Holy One (blessed be He) kisses it [fem.] and crowns it [fem.], and from it is built a new, independent world, and they [emphatic] are "the new heavens and the new earth" that the scripture mentioned.

2) זוהר (בשלח דף קעג): "בוא וראה, כשנכנסת השבת, יורדות הנשמות לשרות על העם הקדוש - זהו הנשמה היתירה שמקבל כל אחד לפי דרגתו, תוספת קדושה ליום השבת] ... וכשיוצאת השבת, עולות אלו הנשמות, ועומדות לפני המלך הקדוש. והקב"ה שואל אותם, איזה חידוש היה לכם בעולם ההוא בתורה? ואשרי מי שאומרת לפניו חידושי תורה, כמה שמחה עושה. או אז **הקב"ה מקבץ את הפמליא שלו ואומר: שמעו חידושי התורה שאומרת נשמתו של פלוני...** וכל הפמליא של מעלה מקשיבים לדברים אלו, וחיות "הקודש מתגדלות בכנפיהן ומתלבשות בכנפיהן".

3) משנה ברורה ר"צ ג - אל יבטלנו - ומ"מ לא ירבה בו יותר מדאי שלא יביאנו לידי ביטול תורה שאפילו ת"ח שלומדים כל השבוע שמצוה שיתענגו ביותר וכדלקמיה בהג"ה אין הפי שיבלו כל היום בתענוגים רק ימשכו יותר בתענוג משאר בני אדם. כתבו הספרים בשם הזוהר שמצוה על האדם לחדש חידושי תורה בשבת. ומי שאינו בר הכי לחדש ילמוד דברים שלא למד עד הנה:

4

4)

"The Halacha introduced the concept of creation, in all its force and splendor in the commandment of repentance... Repentance, according to the halachic view, is an act of creation - self-creation. The severing of one's psychic identity with one's previous "I," and the creation of a new "I," possessor of a new consciousness, a new heart and spirit, different desires, longing, goals - this is the meaning of that repentance compounded of regret over the past and resolve for the future." (Halachic Man p. 110).

5)

When my esteemed grandfather, R. Chaim of Brisk, of blessed memory, delivered his first Sabbath of Repentance address in Brisk, he prefaced his remarks as follows: "In fact, I have no right to reprove Jews. Who am I and what am I? I am able to reprove only one person, myself. But if Chaim engages in a discussion with himself they will think him insane. So I have to deliver the *derashah* for the Sabbath of Repentance, directing my words, as it were, to others, but my real intention is towards myself."

4

1)

The Hebrew words for "to be faint" and "to be weary" are synonymous, but there is a fundamental difference between them. *Ayef* – faint – always relates to faintness that results from failure, from effort that did not result in good fortune and blessing, from endeavor that did not bring success in its train; from waste of energy and the powers of the soul for nought. One can also be faint from doing nothing. The synonym for faintness is boredom, which always results from the absence of creativity, from the lack of activity, or from being over-active and achieving nothing. "And Esau came from the field and he was faint" (Gen. 25, 29). He returned from the field having done nothing constructive. The Sages say that what he had in fact done were transgressions. When a person fails and lives a sterile, fruitless existence he is always faint.

Yegiah – weariness – is the opposite of this. Of course, weariness also relates to faintness but it is different from it. Weariness is the result of work, of activity in which one sees blessing and enjoys its fruits. Weariness fructifies, sates with contentment. One is happy with himself and with his existence. He knows that he has brought about something new, that he has created something, that there exists a goal in his life and that his existence has value, that he is fruitful and creative.

THE JOY OF BEING CREATIVE

GREETINGS FROM THE RAV TO THE
57TH CONFERENCE OF THE MIZRACHI –
HAPOEL HAMIZRACHI IN AMERICA.
5727/1966.

העמק דבר

פתיחה לספר שמות

אשר זכני ה' אותי העמוס בעבודה. נפתלי צני יהודה ברלין מוואלאזין.
בעל המתבר העמק שאלה על שאלות דר"א נאמן.

2)

זולת רבינו בה"ג בסוף ספרו הקדוש יקראהו ספר שני דקחשיב חמשה חומשי תורה. ספר בראשית. וחומש שני. However, our Teacher the BaHaG⁴ Acronym for Ba'al Halachos Gedolos, Rabbeinu Shimon Keira, ~800. [Halachos Gedolos is his composition on Halacha. Some sources attribute it to "Rabbeinu Yehudai Gaon", of the same time period.] towards the end of his holy book⁵ Halachos Gedolos. when listing the Five Books of the Torah refers to [Shemos] as the "Second Book." There are five books of the Torah: *Sefer Bereishis*, (Genesis), *Chumash Sheini* (Second Book of the Torah), *Sefer Kohanim* (Book of Priests), *Chumash HaPekudim* (The Book of Numbers), and *Mishneh Torah* (Repetition of the Torah).

3)

אלא בא ללמדנו דזה הספר ביחוד הוא שני לספר ראשית הבריאה כי הוא חלק שני מזה הספר. היינו בו נגמר סדר הבריאה. וכמאמרם ז"ל בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית specifically is the second volume to the book describing the beginning of creation; i.e. it is a second section describing the culmination of creation.